

იქნებოდა. შესაბამისად, საქმეში ასევე არსებობდა კიდევ ერთი გარემოება, რომელიც სავარაუდოს ხდიდა ფულის არა საანაბრე, არამედ სამენარმეო მიზნით გამოყენებას. კერძოდ, პრინციპალის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობის გამო, ბენეფიციარი კვლავ დაინტერესებული იქნებოდა შესაბამისი სამუშაოს მიღებით და განმეორებითი ტენდერის გამოცხადების შემთხვევაში ბუნებრივია, რომ მას ხელახლა მოუწევდა ავანსის სახით თანხის გაცემა, რადგანაც სახელმწიფო შესყიდვების ფარგლებში დასადები ხელშეკრულებების მიმართ ასეთი პრაქტიკა იყო გავრცელებული. აღნიშნული ორი ფაქტობრივი გარემოების გათვალისწინებით კი მხოლოდ ფულის მსყიდველობაუნარიანობის შესახებ არგუმენტი დამაჯერებელი ვერ იქნება.

მიუხედავად საკასაციო სასამართლოს არსებითად მართებული მსჯელობისა, იგი არასწორი ტერმინით განმარტავს მიუღებელი შემოსავლის ცნებას. კერძოდ, უზენაესი სასამართლო ხშირად ერთმანეთში ურევს მიუღებელი შემოსავლისა და „სუფთა“ ქონებრივი ზიანის ტერმინებს. მოცემულ გადაწყვეტილებაში ნახსენები „წმინდა ეკონომიკური დანაკარგი“ არის „სუფთა“ ქონებრივი ზიანის ანგლო-ამერიკული დასახელება და შესაბამისად მისი აღრევა მიუღებელი შემოსავლის ცნებასთან არ არის მართებული.

გიორგი მელაძე

► 4 – 5/2020

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში პარტნიორებისა და დირექტორის გამჭოლი პასუხისმგებლობა

1. შეზღუდული პასუხისმგებლობის ბოროტად გამოყენებად არ მიიჩნევა მხოლოდ პასუხისმგებლობის შეზღუდვის კორპორაციული ფორმის ბოროტად გამოყენება. ის შეიძლება გამოიხატოს შეზღუდული პასუხისმგებლობის, როგორც პასუხისმგებლობის ელემენტის, ბოროტად გამოყენებაშიც.

2. კომპანიის პარტნიორებისა და დირექტორის პასუხისმგებლობა კრედიტორების წინაშე კომპანიის ვალდებულებების მიმართ სუბსიდიურია, ხოლო ერთმანეთის მიმართ შესაძლებელია სოლიდარული იყოს. (ავტორის სახელმძღვანელო წინადადებები)

სკ-ის 992, „მენარმეთა შესახებ“ კანონის 3.6 და 9.6 მუხლები.

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2015 წლის 6 მაისის გადაწყვეტილება საქმეზე № ას-1307-1245-2014

I. საქმის ფაქტობრივი გარემოებები

განსახილველი შემთხვევის სამოქალაქოსამართლებრივი წესით განხილვას წინ უძღვოდა სისხლის სამართლის საქმეზე გამოტანილი განაჩენი. კერძოდ:

სსიპ შემოსავლების სამსახურმა (შემდგომში - შემოსავლების სამსახური) გამოსცა საგადასახადო მოთხოვნა შპს „ა“-სთვის 786 657 ლარის დარიცხვის თაობაზე. დარიცხული თანხის კანონით გათვალისწინებულ ვადაში გადაუხდელობის გამო საზოგადოების ორი პარტნიორის მიმართ დაიწყო გამოძიება გადასახადების განზრახ თავის არიდებასთან დაკავშირებით. ერთ-ერთი პარტნიორი ამავდროულად დანიშნული იყო საზოგადოების დირექტორად. შპს-ს პარტნიორები წარდგენილ ბრალდებაში დამნაშავედ ცნეს. ჯამში პარტნიორებმა სახელმწიფო ბიუჯეტს მიაყენეს 2 223 370 ლარის (გადასახადი და საურავი) ზიანი.

შემოსავლების სამსახურმა აღძრა სარჩელი და მოითხოვა ბიუჯეტისათვის მიყენებული ზიანის სოლიდარულად დაკისრება შპს „ა“-სა და პარტნიორებისათვის.

მოპასუხეებმა შესაგებელში მიუთითეს, რომ „მენარმეთა შესახებ“ კანონის 44-ე მუხლის მიხედვით შპს-ის პასუხისმგებლობა კრედიტორების წინაშე უნდა შემოფარგლულიყო შპს-ს კუთვნილი ქონებით.

II. საქალაქო და სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიის გადაწყვეტილებით შემოსავლების სამსახურის სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. მოპასუხეებს, შპს „ა“-სა და დირექტორებს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სოლიდარულად დაეკისრათ **786 657** ლარის გადახდა (მხოლოდ დარიცხული გადასახადი, სანქციების გარეშე). საქალაქო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა შემოსავლების სამსახურის მოთხოვნა მოპასუხეებისათვის სანქციების დაკისრების თაობაზე. გადაწყვეტილება გაასაჩივრა მხოლოდ მოსარჩელემ და მოითხოვა მოპასუხეთათვის საურავების დაკისრებაც.

ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით შემოსავლების სამსახურის სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა. რამდენადაც გადაწყვეტილება არ გასაჩივრებულა მოპასუხეთათვის ძირითადი თანხის დაკისრების ნაწილში, საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილების აღნიშნული ნაწილი კანონიერ ძალაში შევიდა. სააპელაციო პალატამ გააუქმა პირველი ინსტანციის გადაწყვეტილება იმ ნაწილში, რომლითაც შემოსავლების სამსახურს უარი ეთქვა შპს „ა“-სთვის სანქციის დაკისრებაზე. პალატის განმარტებით, გადასახადის გამომდებლისათვის გადასახადისა და შესაბამისი სანქციების დარიცხვის უფლება შემოსავლების სამსახურს გააჩნია დამოუკიდებლად, სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე. შესაბამისად, საკითხი არ იყო სასამართლოსთვის უწყებრივად ქვემდებარე. შპს „ა“-სთვის სანქციის დაკისრების ნაწილში სააპელაციო სასამართლომ წარმოება შეწყვიტა.

სააპელაციო სასამართლომ პარტნიორებს დააკისრა მხოლოდ ძირითადი თანხის (მხოლოდ გადასახადის), **786 657** ლარის, გადახდის ვალდებულება. პალატამ სამართლებრივ საფუძვლად მიუთითა სკ-ის **992**-ე მუხლი (ნორმა დელიქტური ზიანის ანაზღაურების თაობაზე). სასამართლომ არ დააკმაყოფილა შემოსავლების სა-

მსახურის მოთხოვნა პარტნიორებისათვის შპს „ა“-ს საურავების დაკისრების თაობაზე.

III. საკასაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება

რამდენადაც პარტნიორებს სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილება არ გაუსაჩივრებიათ, ძირითადი თანხის დაკისრების თაობაზე გადაწყვეტილება ავტომატურად შევიდა ძალაში. უზენაესი სასამართლოს მსჯელობა შემოიფარგლა იმის განსაზღვრით, კანონიერი იქნებოდა თუ არა პარტნიორებისა და დირექტორისათვის (რომელიც ამავდროულად პარტნიორია) შპს „ა“-ს სანქციების გადახდევინება.

საკასაციო სასამართლოს მსჯელობის საგანს წარმოადგენდა, ეკისრებათ თუ არა კომპანიის პარტნიორებსა და დირექტორს პირდაპირ და უშუალოდ, მთელი მათი ქონებით პასუხისმგებლობა კომპანიის საგადასახადო ვალდებულებებისათვის, თუ კომპანიას აღნიშნული ვალდებულებების შესრულება არ შეუძლია.

უზენაესმა სასამართლომ არ გაიზიარა მსჯელობა იმის თაობაზე, რომ შემოსავლების სამსახურის მოთხოვნა კომპანიის პარტნიორებისა და დირექტორის მიმართ გამომდინარეობდა სკ-ის **992**-ე მუხლიდან.

საკასაციო პალატის აზრით შემთხვევა უნდა დარეგულირებულიყო „მენარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის იმ ნორმებით (**3.6** და **9.6**), რომლებიც აწესრიგებენ საზოგადოების ვალდებულებებისათვის დირექტორისა და პარტნიორის პასუხისმგებლობას.

უზენაესი სასამართლოს განმარტებით, შეზღუდული პასუხისმგებლობის კონცეფცია, თანამედროვე ეკონომიკური თეორიის მიხედვით, არ წარმოშობს პრობლემას საზოგადოების ნებაყოფლობითი კრედიტორებისათვის. მიიჩნევა, რომ ამ ტიპის კრედიტორებს გააჩნიათ მოლაპარაკების შესაძლებლობა (**bargaining power**) და, შესაბამისად, შეუძლიათ ხელშეკრულების მეშვეობით თავიდან აირიდონ ან წინასწარგანზრახულად გასწიონ რისკები. აღნიშნული მსჯელობა ვერ გავრცელდება არასახელმეკრულებო (არანებაყოფლობით) კრედიტორებზე, მათ შორის - დელიქტის საფუძველზე

წარმოშობილ კრედიტორებზე. ამ უკანასკნელთ არ შეუძლიათ შევიდნენ საზოგადოებასთან სახელშეკრულებო ურთიერთობაში წინასწარ, მანამ, სანამ კომპანიებს მათ მიმართ არ წარმოეშობათ დელიქტური ვალდებულებები. იგივე მსჯელობა გაავრცელა პალატამ საგადასახადო ვალდებულებების შედეგად წარმოშობილ კრედიტორზე, სახელმწიფოზე. პალატის შეფასებით, საგადასახადო ვალდებულებების არანებაყოფლობითი ხასიათიდან გამომდინარე, სახელმწიფო ასევე უნდა მივაკუთვნოთ არასახელშეკრულებო კრედიტორების რიგს.

უზენაესი სასამართლოს განმარტებით, „მენარმეთა შესახებ“ კანონი პარტნიორთა გამჭოლ პასუხისმგებლობას ადგენს მაშინ, როდესაც ისინი ბოროტად იყენებენ პასუხისმგებლობის შეზღუდვის სამართლებრივ ფორმას. საკასაციო პალატამ მიჩნია, რომ აღნიშნული ნორმა ფართოდ განიმარტება და თავის თავში მოიცავს არა მხოლოდ პასუხისმგებლობის შეზღუდვის კორპორაციული ფორმის ბოროტად გამოყენებას (მაგ., კორპორაციის, როგორც მხოლოდ პარტნიორის მიზნის მისაღწევი „ინსტრუმენტის“ დანიშნულებით გამოყენება; კორპორაციის, როგორც პარტნიორის „ალტერ ეგოს“ არსებობა), არამედ - თავად შეზღუდული პასუხისმგებლობის, როგორც პასუხისმგებლობის ელემენტის, ბოროტად გამოყენებასაც. სასამართლოს შეფასებით, პარტნიორის მიერ შეზღუდული პასუხისმგებლობის ფორმის ბოროტად გამოყენება სახეზეა, როდესაც შპს-ის პარტნიორი საზოგადოებას უშუალოდ ხელმძღვანელობს და ახორციელებს ისეთ საქმიანობას, რომელიც მიზნად ისახავს გადასახადებისაგან თავის არიდებას. მიიჩნევა, რომ ამ შემთხვევაში საზოგადოება პარტნიორის მიერ გამოიყენება არადეკლარირებული შემოსავლის მაგენერირებელ წყაროდ.

საკასაციო სასამართლოს განმარტებით, რადგან პარტნიორების პასუხისმგებლობის საფუძველს წარმოადგენდა არა დელიქტური ვალდებულება, არამედ - „მენარმეთა შესახებ“ კანონი, პარტნიორების მიმართ მხოლოდ სისხლის სამართლის განაჩენის არსებობა არ უნდა მიჩნეულიყო სადავო ვალდებულების დაკისრებისა-

თვის საკმარის საფუძველად. პალატამ სსკ-ის 106-ე მუხლზე დაყრდნობით განაცხადა, რომ სისხლის სამართლის საქმეზე განაჩენი სამოქალაქო სამართალწარმოებისას უნდა განიხილებოდა მხოლოდ ერთ-ერთ მტკიცებულებად და იგი საჭიროებს შეფასებას სხვა მტკიცებულებებთან ერთად. საქმეში არსებული მტკიცებულებების საფუძველზე სასამართლომ დაასკვნა, რომ პარტნიორები პასუხისმგებლობის შეზღუდვის სამართლებრივ ფორმას იყენებდნენ ბოროტად. შესაბამისად, პარტნიორებს უნდა დაკისრებოდათ პასუხისმგებლობა კომპანიის საგადასახადო ვალდებულებებისათვის.

რამდენადაც ერთ-ერთი პარტნიორი ასევე წარმოადგენდა საზოგადოების დირექტორს, პალატამ შეაფასა საზოგადოების ვალდებულებებისათვის დირექტორის პასუხისმგებლობის საკითხიც. სასამართლომ იმსჯელა „მენარმეთა შესახებ“ კანონით დადგენილ „ზრუნვის მოვალეობასა“ (9.6.) და დირექტორის მიერ დანახარჯების მინიმიზაციის ვალდებულების ურთიერთმიმართებაზე. „ზრუნვის მოვალეობა“ მოითხოვს დირექტორისაგან ისეთი გადაწყვეტილებების მიღებას, რომლებიც გაზრდის საზოგადოების მოგებას. სასამართლომ დაასახელა ორი მიზეზი, რომელთა გამოც „ზრუნვის მოვალეობის“ ქვეშ არ შეიძლება მოიაზრებოდეს გადასახადებისათვის თავის არიდება: I. გადასახადებისათვის თავის არიდების სქემის განხორციელება იწვევს დირექტორის სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას; II. გადასახადებისათვის თავის არიდების ფინანსური შედეგები შესაძლებელია კატასტროფული აღმოჩნდეს საზოგადოებისათვის. პალატის განმარტებით, კომპანიის ხელმძღვანელები ვალდებული არიან, გაზარდონ კომპანიის მოგება, თუმცა - მხოლოდ კანონშესაბამისი ქმედებების მეშვეობით. შესაბამისად, სასამართლომ მიიჩნია, რომ კომპანიის დირექტორმა დაარღვია „ზრუნვის მოვალეობა“ კომპანიის წინაშე და წარმოშობილი ზიანისათვის პასუხი უნდა ეგო მთელი თავისი ქონებით, პირდაპირ და უშუალოდ.

პალატის განმარტებით, თუ დადგენილია, რომ: ა) სანარმოს აქვს საგადასახადო ვალდე-

ბულება; ბ) სანარმოს არ შესწევს ამ ვალდებულების გადახდის უნარი; გ) სახეზეა ვითარება, რომლის დროსაც ანაზღაურება აუცილებელია სახელმწიფოს, როგორც კრედიტორის დასაკმაყოფილებლად - საზოგადოება ვალდებულია მოითხოვოს ზიანის ანაზღაურება დირექტორისგან. „მენარმეთა შესახებ“ კანონის (9.6.) შესაბამისად, კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს საზოგადოებას, დააყენოს დირექტორის მიმართ ანაზღაურების მოთხოვნა. სასამართლომ მიუთითა დირექტორის პასუხისმგებლობის სუბსიდიურობაზე - მის მიმართ მოთხოვნის წაყენება შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საზოგადოებას თავად არ გააჩნია კრედიტორის დაკმაყოფილების საშუალება.

პირგასამტეხლოს მოცულობასთან დაკავშირებით პალატამ დაადგინა, რომ სასამართლოს არ შეუძლია შეამციროს კანონით დადგენილი პირგასამტეხლოს ოდენობა.

უზენაესმა სასამართლომ „მენარმეთა შესახებ“ კანონის (3.6. და 9.6.) საფუძველზე დაადგინა, რომ პარტნიორებისა და დირექტორის პასუხისმგებლობა კრედიტორების წინაშე სუბსიდიურია, ხოლო ერთმანეთის მიმართ - სოლიდარული. შესაბამისად, მოპასუხეებს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ სუბსიდიურად, ხოლო ერთმანეთის მიმართ - სოლიდარულად დააკისრა 1 436 713 ლარი (საურავის ოდენობა);

IV. კომენტარი

გადაწყვეტილება უდიდესი მნიშვნელობის მქონეა როგორც სამენარმეო, ისე - საგადასახადო სამართლისათვის. მისი მეშვეობით გაჩნდა უზენაესი სასამართლოს მიერ გამჭოლი პასუხისმგებლობის გამოყენების პრეცედენტი.

უზენაესმა სასამართლომ უარი თქვა დირექტორების და პარტნიორების პასუხისმგებლობის სამართლებრივ საფუძველად დელიქტური ნორმების გამოყენებაზე. მიდგომაში აღნიშნული ცვლილება ცალსახად პოზიტიურად უნდა შეფასდეს. იმ შემთხვევაში, როდესაც ურთიერთობა მონესრიგებულია სპეციალური ნორმე-

ბით, ცალსახად უნდა გამოირიცხებოდეს პასუხისმგებლობის საფუძველად დელიქტით ზიანის მიყენების დასახელება.

საგადასახადო ორგანოს მიერ მოთხოვნის საფუძველად კერძოსამართლებრივი ნორმების გამოყენებას მოჰყვა რიგი კითხვები და გარკვეულწილად - კრიტიკაც. გამოთქმული მოსაზრებების თანახმად, შემოსავლების სამსახურს შესაძლოა არ ჰქონდეს მოთხოვნის წამოყენების უფლება სამოქალაქო კოდექსზე, ან/და „მენარმეთა შესახებ“ კანონზე მითითებით. ერთ-ერთი არგუმენტაციის მიზედვით: „საგადასახადო კოდექსის 2.1 მუხლის მიხედვით „საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა შედგება საქართველოს კონსტიტუციის, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების, ამ კოდექსის და მათ შესაბამისად მიღებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებისაგან“. სწორედ აღნიშნული ნორმატიული აქტები წარმოადგენს საგადასახადო ორგანოების უფლებამოსილების წყაროს და თუ მათში არ არის განვირეილი კონკრეტული უფლებამოსილება, იგულისხმება, რომ საგადასახადო ორგანოს ასეთი უფლებამოსილება არც აქვს. ... ფაქტობრივად, აღნიშნული გადაწყვეტილებით უზენაესმა სასამართლომ საგადასახადო ვალდებულება, რომელიც არის საჯარო სამართლებრივი ვალდებულება, გაუთანასწორა კერძო-სამართლებრივ ვალდებულებას (მაგალითად, სესხს), ხოლო საგადასახადო საურავი/ჯარიმა (ადმინისტრაციული სანქცია) გაუთანასწორა სამოქალაქო ზიანს (მაგალითად, დაგვიანებულ სესხზე გადასახდელ პროცენტს)¹“.

აღნიშნული მოსაზრების საპასუხოდ შესაძლოა შემდეგი პოზიციის დაფიქსირება: საგადასახადო კოდექსის 2.1. მუხლი არ უნდა მივიჩნიოთ ნორმად, რომელიც სრულად შემოფარგლავს საგადასახადო ორგანოს მიერ გამოსაყენებელ აქტთა წრეს. საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სპეციალური უფლებათუარია-ნობის ამგვარი გაგება მიგვიყვანდა იქამდე,

¹ გოგელია ვანო, „შეუზღუდავი პასუხისმგებლობა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებაში“, იხ.: <https://forbes.ge/news/1017/SeuzRudavi-pasuxismgebloba-SezRuduli-pasuxismgeblobis-sazogadoebaSi> [15.03.2020].

რომ შემოსავლების სამსახურს არ ექნებოდა უფლება, გამოეყენებინა, მათ შორის, სამოქალაქო საპროცესო და ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსები. საგადასახადო კოდექსის 2.1. მუხლი შემოფარგლავს მხოლოდ საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობისათვის გამოსაყენებელ ნორმატიულ აქტებს. წარმოშობილი ვალდებულების გადახდევინების მიზნით გამოყენებული საკანონმდებლო ნორმების მიმართ კი მსგავსი შეზღუდვა არ უნდა გამოვიყენოთ. ამაზე მიგვანიშნებს ის ფაქტიც, რომ საგადასახადო კოდექსის 2.1. მუხლის არსებობის მიუხედავად შემოსავლების სამსახური თავისუფლად იყენებს, მაგალითისათვის „საალსრულებო წარმოებათა შესახებ“ კანონს. მოცემულ შემთხვევაში „მენარმეთა შესახებ“ კანონის შესაბამისი ნორმები ემსახურებოდა არა საგადასახადო ვალდებულების წარმოშობას, არამედ უკვე წარმოშობილ ვალდებულებაზე პასუხისმგებელი პირების განსაზღვრას. ამდენად, ვფიქრობთ, საგადასახადო კოდექსის 2.1. მუხლით დადგენილი შეზღუდვა ამ ნაწილში არ უნდა გამოიყენებოდეს.

გამოითქვა ასევე კრიტიკა იმის თაობაზე, რომ უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების მიხედვით, დირექტორს დაეკისრა როგორც საგადასახადო ვალდებულების ძირის, ისე - სანქციების გადახდის ვალდებულება. „მენარმეთა შესახებ“ კანონი დირექტორის პასუხისმგებლობას შემოფარგლავს მის მიერ საზოგადოებისათვის მიყენებული ზიანით. ამდენად, წესით, დირექტორს პასუხისმგებლობა არ უნდა დაკისრებოდა ძირ თანხაზე. თუმცა, ამ კუთხით უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილების კრიტიკა მართებულად არ მიგვაჩნია. რამდენადაც დირექტორს პარტნიორს სააპელაციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება არ გაუსაჩივრებია, ამ ნაწილში გადაწყვეტილება შევიდა კანონიერ ძალაში. შესაბამისად, უზენაესი სასამართლოს აღნიშნულის თაობაზე არ უმსჯელია. მიუხედავად დამდგარი შედეგისა (დირექტორს პასუხისმგებლობა დაეკისრა როგორც ძირ თანხაზე, ისე - საურავზე), არასწორია შეფასება, თითქოს აღნიშნული უზენა-

ესი სასამართლოს მიდგომას, მის მიერ რაიმე სახით გამოთქმულ მოსაზრებას ასახავს.

დირექტორის პასუხისმგებლობის მოცულობის განსაზღვრისათვის საკმაოდ მნიშვნელოვანია არსებული კანონმდებლობის განმარტება. რამდენადაც სასამართლომ განმარტა, დირექტორის პასუხისმგებლობის განსაზღვრისას არ გამოიყენება სკ-ის 992-ე მუხლი. სპეციალური კანონმდებლობის არსებობა, „მენარმეთა შესახებ“ კანონის სახით, თავისთავად გამორიცხავს ამ შესაძლებლობას. „მენარმეთა შესახებ“ კანონის მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტი დირექტორის პასუხისმგებლობას შემოსაზღვრავს საზოგადოებისათვის მიყენებული ზიანით. ამდენად, კანონის თანახმად, დირექტორს უნდა დაკისრებოდა პასუხისმგებლობა მხოლოდ და მხოლოდ დარიცხული საურავის ოდენობით. დირექტორის მიერ ფიდუციური მოვალეობების შესრულების შემთხვევაში საზოგადოებას მოუწევდა მხოლოდ ძირი თანხის გადახდა. ამდენად, ხელმძღვანელი პირის მიერ საზოგადოებისათვის მიყენებული ზიანი უნდა განისაზღვროს მხოლოდ საურავით.

პრობლემური შესაძლოა გახდეს ძირი თანხის გადახდევინების ნაწილი მაშინ, როდესაც პარტნიორები არ მონაწილეობდნენ საგადასახადისათვის არიდებაში; ესე იგი მაშინ, როდესაც გამოირიცხება ძირ თანხაზე მოთხოვნა პარტნიორების მიმართ. „მენარმეთა შესახებ“ კანონის მე-3 მუხლის მე-6 პუნქტით პასუხისმგებლობის დასაკისრებლად აუცილებელია, სახეზე იყოს პასუხისმგებლობის შეზღუდვის ბოროტი გამოყენება. მსგავს შემთხვევებში დირექტორისათვის ძირი თანხის დაკისრება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ მაშინ, თუ მან თავისი ქმედებებით გამოიწვია საზოგადოების გადახდისუუნარობა. ამ შემთხვევაში მის მიერ მიყენებული ზიანი უნდა განისაზღვროს, როგორც გადინებული ქონების (მაგ: დირექტორის მიერ საზოგადოების ქონების გაჩუქების შემთხვევა) ღირებულება და შემოსავლების სამსახურს უნდა შეეძლოს მოთხოვნის დაყენება ამ მოცულობითაც (საურავებს დამატებული გადინებული ქონების ღირებულება).

მნიშვნელოვანია ასევე სოლიდარული პასუხისმგებლობის საკითხი პარტნიორებსა და დირექტორებს შორის. უზენაესი სასამართლოს განმარტებით ხსენებულ პირებზე დაკისრებულ ვალდებულებას სოლიდარული ხასიათი აქვს. საინტერესოა, როგორ უნდა გადაწყდეს საკითხი, როდესაც ერთ-ერთი პარტნიორი ამავედროულად დირექტორიც არის. მიუხედავად იმისა, რომ კრედიტორის წინაშე სოლიდარული პასუხისმგებლობა გამორიცხავს პასუხისმგებელი პირების ვალდებულების წილობრივ შემოზღუდვას, ეს საკითხი მნიშვნელოვანია კრედიტორის დაკმაყოფილების შემდეგ მოვალეებს შორის პასუხისმგებლობის გადანაწილებისათვის. სკ-ის 473-ე მუხლის მიხედვით, „მოვალეს, რომელმაც სოლიდარული ვალდებულება შეასრულა, აქვს უკუშობოვნის უფლება დანარჩენ მოვალეთა მიმართ წილთა თანაბრობის კვალობაზე...“. მიგვაჩნია, რომ იმ პარტნიორის პასუხისმგებლობა, რომელიც ამავედროულად დირექტორია, უნდა განისაზღვროს ორმაგი წილის მოცულობით. პირმა პასუხი უნდა აგოს (თუ

შესაბამისი წინაპირობები არსებობს) როგორც პარტნიორის და ისე - დირექტორის სტატუსით. ერთი მხრივ, მსგავსი მიდგომა ლოგიკურია და გამომდინარეობს „მენარმეთა შესახებ“ კანონის შესაბამისი მუხლებიდან (9.6. და 3.6. მუხლებით წარმოშობილი ვალდებულებები ერთმანეთისაგან დამოუკიდებელია). მეორე მხრივ, საკითხის მსგავსი გადაწყვეტის გარეშე, თუ პარტნიორის პასუხისმგებლობა შემოიფარგლება მხოლოდ ერთი წილით, მის მიმართ მე-9 მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილ პასუხისმგებლობას (პასუხისმგებლობა ხელმძღვანელი პირებისათვის) არ ექნება პრევენციული ხასიათი პარტნიორისათვის. ამდენად, მოცემულ შემთხვევაში, მოვალეებს შორის შიდა ურთიერთობა უნდა მონესრიგებულიყო შემდეგნაირად: პირს, რომელიც მხოლოდ პარტნიორი იყო, უნდა დაკისრებოდა ვალდებულება მოთხოვნის 1/3-ის მოცულობით. იმ პარტნიორის ვალდებულება კი, რომელიც ამავედროულად წარმოადგენდა შპს-ს დირექტორს, უნდა განსაზღვრულიყო 2/3-ით.

ანა ბაიაძე